

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6 60
pol leta 6 „ 60 3 30
četrť leta 3 „ 40 1 70
Posamične številke stanejo 10 vjn.
Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri popoldne.

Naročnino prejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge rač. katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Tržaski škof Nagl in staroslovenska liturgija.

Tržaski škof Nagl je objavil v zadnjem svojem škofiškem listu znane dekrete kongregacije za obrede glede rabe staroslovenskega jezika pri službi božji. Ob enem pa zahteva od župnih predstojnikov točna poročila, kako je z rabo staroslovensčine po cerkvah tržasko-koperske škofije in na kake motive bi se ozirali, ako bi še za nadalje zahtevali rabo staroslovensčine. Pri tem se pokazuje tudi na določbo, da se sme rabiti staroslovensčina le v onih cerkvah, v katerih je bila običajna že pred letom 1868.

Laski listi se veselijo tega škofovega ukrepa ter pričakujejo od novega škofovega koraka zase najboljših uspehov. Oni sodijo, da kakor v poresko-puljski škofiji, tako se mora tudi v tržasko-koperski priti po tej poti do edinega zaključka, da v nikaki cerkvi te slednje škofije ni opravljena raba staroslovensčine, marveč da je bila uvedena šele v zadnjih letih v narodne in politične svrhe, ter da mora radi tega po vseh cerkvah zavladati zopet latinščina, ki je po njihovem mnenju edina prava gospodarica pri službi božji...

Glas Lahov v tej stvari bržčas ne ostane glas vpijočega v puščavi, ampak bojimo se, da se zgodi vse tako, kakor pišejo že sedaj laski listi, ki ne morejo prehaliti škofa Nagla, da je stopil „na to zakonito pot, ki vede do miru“. —

Ukaz škofov je torej izdan, in sedaj se bo podrobno razpravljalo o tem, kje sme ostati v rabi staroslovensčina še na dalje in kje se mora opustiti. Kako sestavijo prizadeji župni uradi tozadevna izvestja, tega ne vemo, ali bojimo se, da utegne pri tem uplivati na nje tisti strah, kateri imajo pred škofom, v katerega navzočnosti si niti ust odpreti ne upajo, kakor je pisal neki tržaski duhovnik v „Sl. I.“, in pa bojazen pred javnostjo; uplivati bi utegnilo pa tudi to, da ni dobro s tako mogočnim gospodarjem, kakor je Nemeč Nagl, biti v kakem sporu ali si celo nakopati njegovo visoko jezo. To bi utegnilo uplivati, ali s tem ne rečemo še, da

bo uplivalo, marveč bomo sodili po tem, kadar kaj ukrene tržaski škof na podlagi poizvedeb, katere dobi od župnih uradov. —

Na sploh pa vidimo v tem činu tržaskoga škofa nov korak po tisti poti miru in sprave, na katero je bil poklican v Trst. Seveda si ta mir in spravo tolmači on in visoki njegovi zaščitniki na namestništvu precej drugače nego mi. To se pač vidi iz tega, da pri vsaki odredbi škofovi, pri vsakem novem koraku, zavladava v laškem taboru veselje in vrisk, primorskemu Slovanu pa se stiska srce, ker čuti, da škofov poklic miru in sprave nikakor ne obeta pravega miru in prave sprave, ampak baš obratno, ter da obstoji v vedno večji meri nevarnost, da v kratkem času izgine iz cerkva tržasko-koperske škofije slednji krasni staroslovenski zvok, beseda, v kateri sta učila slovanske rodove častiti Večnega sveta velika slovanska brata...

Škof Nagl doslej ni pokazal niti najmanjše, da ima kaj srca za Slovane v Primorju, ampak prav njegovo pisanje do Ricmanjcev je bilo nam dokaz, da je ta Nemeč trd ter da se pod njim ne bo godilo Slovanom nikdar tako, kakor je učil Kristus.

Dogodki v Rojanu in v Ricmanjih ga nič ne plašijo, še mar mu ni za nje, ampak on koraka naprej za škofom in tajnim svetnikom Flappom, in ta novi korak, kateri smo omenili gori, nikakor ne vede morebiti do kake uredbe glede rabe staroslovensčine po cerkvah tržasko-koperske škofije, marveč mislimo, da se prav nič ne varamo, ako rečemo, da je naperjen ta korak naravnost proti staroslovenski liturgiji in da se ta prav po tem koraku skrajno utesni, ako ne popolnoma odpravi.

Slovanska duhovščina tržasko-koperske škofije je poklicana, da varuje biser našega jezika po cerkvah, če treba, tudi proti škofu, od te duhovščine je v mnogi meri odvisno, kaj se zgodi s staroslovensčino vsled novega škofovega ukrepa, in ona je poklicana, pokazati, da je res čuvarica narodnih svetinj proti našim zakletim sovragom.

Kaj se zgodi?! Bojazen smo izrekli, da se utegne zgoditi nekaj, kar bo Lahom po volji, nam pa ne, na duhovščini omenjene

škofije pa je sedaj ležeče, da pokaže, da je ta bojazen neopravičena, da ne trepeta pred škofom, kadar nastopa kot apostol takega miru in take sprave, marveč da se zaveda, da mora v boj za svetlinje našega naroda ter opozoriti škofa, da dela krivico primorskim Slovanom, ako bo postopal po Flappovem vzorcu.

Toda, toda, ali ni bolj verjetno, da zmaga Nagl, kakor je zmagal Flapp?!!

Dopisi.

Iz Št. Petra. — V „podučljivem listu za slovensko ljudstvo na Primorskem“: kako naj krađe ugled svojemu bližnjemu, kako mora znati „katoliško“ zaničevati in obrekovati, in ako le mogoče popolnoma ugonobiti svojega bližnjega, se nahajata zopet dva dopisa, naperjena proti Petru. Akoravno nista oba podpisana, sta oba od ene in iste roke, roke človeka, ki je bil med nas poslan delat mir, dela pa prepri. Poslan je bil med nas, da z lepimi besedami nas napeljuje k veri, ali s svojo divjasko strastno nevoščljivostjo, ki jo ima do nekaterih, ki so ljudje, kakor gre, nas od vere vleče.

Kdo je ta človek? Ta človek je tisti nesrečni krajski Primož ali Primus vseh šempeterskih časnarskih in veliko drugih neredov. Človek, ki so ga vsi razsodni domačini do grla siti, in tudi taki, o katerih on morda sodi, da so njega podvrženci, vendar komaj pričakujejo dan njegovega odhoda. Po odhodu bodo ravno toliko z njim žalovali, kolikor nekdanj bližnji mir. ci.

Torej tak človek ne ostane vsem v najblajšem spominu, kakor v gorenjih dopisih imenovani gospod Knavs. Res je: vsi, vsi smo raji imeli gospod Knavs, pri vsem tem ko je bil „moderni apostel“, nego Vas, dopisnik, in radi bi Vas z njim zamenili tudi proti doplačilu. Pa ako nas ni varal, tudi gospod Knavs je imel nas rad in ni imel prilike nas javno sramotiti, kakor delate Vi.

Gospod dopisnik! Kako morete Vi mene obdolžiti radi dopisa v „Soči“ glede zav. druš. gov. živine; pri vsem tem, ko je Vam znano, da v Št. Petru je več pisave zmognih oseb, ki sestavijo lahko vsak resničen članek

in ga objavijo v „Soči“?! V Vašem taboru pa ste sami, da morete po receptu nam znanega hinavca, faliranega krojača, tako nagnjusne dopise objavljati, kateri pristojajo bolj kaki šempeterski klepetulji nego katoliškemu duhovniku. Zaradi tega dovolite, da odgovorim Vam in nikomur drugemu na znamenite dopise.

Dopisnik „Soče“, bodi kdorkoli, pričam pa jaz, da je pisal resnico, resnico, ki je Vam povzročila jezo, samo leto občnega zbora je 1901. in ne 1900. Dotični dopisnik je v dopisu omenil, da ste bili kedaj raztreseni pri svetih opravilih, kaj je morda lagal? Kaj radi tega mešate, Vi kat. duhovnik, toliko gnjusobe? Da ni laž, sami priznate, ako se spomnite onega nerednega ofra predzadnjega sv. večera, ter prašate o reanici blizo oltarja stoječe, in ki so opazili Vašo razmišljenost. Dalje ako se še spomnite tudi one propovedi, ko ste menim prvokrat in tudi zadnjičkrat na svetem mestu besedo „fakin“ izustili in bili ste proti koncu maše tudi „razmišljeni“. Ta nered Vam pa lahko, ako drago, jaz na tihem zašepetem v Vaša od same jeze in iht zelena ušesa.

Trdite tudi v dopisu, da Vi vse šempeterske ovčice enako ljubite, ali ni to grda laž? Vi ljubite bolj neliberalne kakor liberalne, ker neliberalne volilce nočete z biro škodovati, liberalne pa da. Spoštovano naše krčmarje nočete podpirati, katoliškega natakara pa da. Drugi vedo tudi druge neredne, meni pa zadostuje le to, da nisem ravno grdi lažnik in da Vam vsrežem, akoravno brez potrebe, z toliko željnimi dokazom. Pri tem opomnim, da greha laži, ovadustva, pekoče nevoščljivosti, hinavstva se gotovo bolj varujem ko Vi in Vasi podvrženci.

Sem ter tja sem slišal Vas učiti, da se mora tudi nekaj potrpeti, v tem oziru sem bolj popoln od Vas! Vi veste, kako so me klepetulje poduč. lista obrekovale celo s tem, da ako delam v času krompirja kaj več, sem posebno za to plačan. Predstojniki kakor tudi stranke ne morejo mi dokazati, da sem za to kedaj kaj dobil, tem manj da bi Vi zame imeli kak offer ali pa da bi jaz šel kedaj na biro; in vendar jaz sem vse obrekovanje in

- 70 -

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Polski spisal H. Sienkiewicz. — Posl. Podravske.

(Dalje.)

»Saj so mu to obljubili še Zaviš iz Garbova, Povala iz Tačeva, Martin iz Vrotimovic, Pašek Zlodej in Lis iz Targoviške. Vsakteri izmed njih bi premagal po deset takih, kaj še le, ako jih je toliko! Bilo bi boljše zanj, ako bi ne bil rojen, nego da ima tak meč nad svojo glavo. Toda jaz svoje obljube nočem niti omeniti, marveč hočem gledati, da se spoprijateljim z njim.«

»Čemu to?«

Matijčeva glava postane takoj zvita, slična glavi starega lisjaka.

»Da mi dá pismo, s čegar pomočjo bi mogel varno potovati po križarski deželi, in v slučaju potrebe priskočiti Zbišku na pomoč.«

»Ali se pa to strinja z vitežko častjo?« vpraša s smehom kneginja.

»Strinja se,« odvrne Matija z odločnim glasom. »Ako bi ga na primer napadel v bitki od zadej, predno bi zaklical, da naj se obrne, tedaj bi si res nakopal sramoto, toda da v mirnem času prekosim z razumom svojega sovražnika, tega se nobeden vitež ne sme sramovati.«

»Torej vaju jaz seznanim,« odvrne kneginja.

Pomignila je Lichtensteinu in mu predstavila Matijca, ker je bila prepričana, da se mu ne zgodi nič hudega, ako ga Lichtenstein tudi spozna.

Toda Lichtenstein ga ni spoznal, ker ga je videl na tinjski cesti v čeladi, potem pa se je samo enkrat še razgovarjal z njim, in sicer zvečer, ko je prišel Matija k njemu s prošnjo, naj prizanese Zbišku.

Vendar pa se mu je dovolj ponosno poklonil in še le tedaj, ko je zagledal dva lepo oblečena pažeta, se mu je lice nekoliko zjasnilo, kajti domislil si je, da kdorsibodi ne more imeti takih strežajev. Vsekakor pa ni prenehal odurno se muzati, kar je delal vselej, kadar je imel opraviti s človekom, ki ni bil večji od njega.

Kneginja, kazáje na Matijca, mu reče:

»Ta vitež gre v Marburg, in jaz ga priporočam milosti velikega mojstra; ker pa je poizvedel o ugledu, kateri imate v svojem redu, bi kaj rad dobil pismo od vas.«

Po teh besedah je odšla k škofu, Lichtensteinu pa upre svoje hladne, jeklene oči v Matijca ter ga vpraša:

»Kaj vas je napolnilo k temu, da nameravate obiskati našo skromno in pobožno prestolnico?«

»Moj napotilje je jako pobožen in pošten,« odvrne Matija, dvignivši oči. »Ako bi temu ne bilo tako, ne bi se potegnila zame milostljiva gospa kneginja. Vendar razum pobožno obljube, ki me vede tje, želim spoznati vašega velikega mojstra, ki vzdržuje mir na zemlji, in je najbolj sloveč vitež na svetu.«

»Kogar vaša milostljiva kneginja priporoča, ta se ne bo pritoževal o našem gostoljubju. Toda velikega mojstra boste ondi javaljne videli, ker je odšel v Gdansko že pred jednim mesecem, in od tod bi imel iti dalje v Kraljevec in še dalje na mejo, kajti dasi ljubi mir, mora vendar braniti križarsko last pred izdajskim Vitoldom.«

Po teh besedah se Matija kar zgane, a to tako očitno, da Lichtenstein, ki je bil posebno bistroiden, to zapazi ter mu dé:

»Sedaj vidim, da ste zares želeli spoznati velikega mojstra in izvršiti svoje obljube.«

»Sem, sem!« odvrne urno Matija. »Torej je vojna z Vitoldom za Žmudsko že gotova?«

»Sam jo je pričel, ker je pomagal vstašem, ne mené se za svojo prisego.«

Nastalo je za trenutek molčanje.

»Ha! Bog daj srečo križarskemu redu, kakor za službi!« reče končno Matija. »Ako le ne bom mogel videti velikega mojstra, pa vsaj izvršim svoje obljube.«

Toda navzlic tem besedam sam ni vedel, kaj ima sedaj početi, in v veliki zadregi je vprašal samega sebe:

»A kje hočem sedaj iskati Zbiška in kje ga najti?«

Lahko mu je bilo presoditi, da nikakor ne kaže iskati Zbiška v Marburgu, ako je veliki mojster zapustil to mesto in odšel na vojno. V vsakem slučaju je bilo treba poizvedeti o njem kaj bolj natančnega.

(Dalje pride.)

natolečevanje lepo potrpel. Vi bi pa ne, ampak bi skočili kar iz kože.

Da ne bom gospodu uredniku in čitalcem predolg in da sebi ne skodujem na dragem času, povem Vam se to-le: Omega, ki ima Vam, božji namestnik, nevoščljivega premoženja, pristranski zaslužek, zganjarijo in hotega, ga poznam, toraj je brez potrebno Vas vprašati, kdo da je. On Vam sporoči sledeče:

I. Premoženje ima, hvala bogu, precejšno, pa le v pravem poštenem potu, s trudom in skrbjo spravljeno, toliko strani staršev, kakor njega in ni omadeževano z dedščino po kakih skupnih in povrhu se s tožbami.

II. Ima prodajalnico, s kojo se bavi njega rodovina na enem in istem prostoru, veliko časa popred ko onega hujšaka in njega podrednika na svetu ni bilo.

III. Pristranski zaslužek ima tudi, in sicer kot takšnega najprvi v Št. Petru, in že od časa ko prej imenovana gotovo se dobro hoditi nista znala.

IV. Glede muh Vas pa lepo zahvali, ker s tem priznate njega natančnost. Ljudje dobro vedo, da niso opeharjeni in ga radi podpirajo. Zakaj bi pa ga ne? Za denar njemu dan dobe blago v isti vrednosti. Vse drugo je, ako dajo denar politikujočemu posvečencu, za isti ne dobe nič, še potrdila ne, za njih je ravno toliko, kakor bi ga v globino morja vrgli.

K sklepu prosim si zapomniti, da vsak obrtnijski prosilec ima namen sebi pomagati, vsako klerikalno društvo se ustanovi z namenom, vsem udom pomagati. Mislim, da me razumete. Evo odgovor! Prosim Vas še, pustite me v moji celoletni „rakolti“ v miru, kakor sem jaz Vas v Vaši „veliki rakolti“ sv. tedna ter da postrzele zdaj v primernem času kvas Vaših bedarij in spoštujete apostolsko geslo: „Mir vam bodi!“ Z Bogom!
Peter.

Domače in razne novice.

Smrtna kosa. — Umrli je po dolgi in mučni bolezni g. Josip Nanut, bivši dolgoletni župan in veleposestnik v Št. Andrežu. Pogreb je bil včeraj popoldne. Žalujoci rodbini naše sožalje!

Velikonočne procesije so se vršile po dosedaj običajnem redu. Pri vseh je bilo navzočega obilo občinstva, zlasti je bila udeležba velika pri procesiji oo. kapucinov, ki je bila zvečer ter je imelo občinstvo priliko občudovati krasne umetne ognje in kolesa, delo res izvrstnega našega pirotehnikarja g. Makuca.

Telovadno društvo „Sokol“ v Gorici naznanja; da se vrši telovadba za člane redno vsako sredo in soboto od 8—9 zvečer v društvenih prostorih v ulici sv. Antona št. 7. (Kopačeva hiša). Nove člane se vsprejema iste dneve ob isti uri. Na zdar!

Biljenski kurat Rojec je tisti katoliški duhovnik v naši deželi, s katerim se

moramo največ baviti; kajti ta človek ne da miru ter se kar ne more obnašati tako, kakor pritiče Božjemu namestniku, ki bi moral biti tudi on, saj je vendar g. nunc! Ta Rojec naklepije vsako toliko časa katero, ki vznemirja duhove v Biljah ter seže tudi izven Bilj. Velikonočnih praznikov seveda tudi ni mogel pustiti kar tako, marveč je čutil v sebi potrebo, da je storil nekaj, kar ga je spravilo zopet v ljudsko govorico, ali ne le v to, marveč biljenski derviš bo moral radi tega, kar je storil, tudi pred sodnijo. Pehal je ljudi v cerkev, in med temi se je nahajal tudi 17-letni mladenič bivšega starega organista, to je sin tistega, katerega je bil spraval Rojec ob službo organista. Fant se je nekaj s telesom okrenil proti Rojčevemu pehanju ter menda izustil tudi par besed, da ga ni treba pohati, ali tu se je vzdignil sveti mož, Rojec, zamahnil je po zraku s svojo posvečeno roko ter udaril fanta po licu, da je bilo kaj. Treba pa poznati Rojca. Je orjak ter ima močno roko, katera kaj zaleže, kamor pade, in vrhu tega opazamo, da mož kaže ob raznih prilikah čudovite talente za pretepanje. Če bi bil ostal v domači vasi ter bi ne bil Bog s prstom pokazal nanj, da je izbran za mašnika (!!), bi bil ta človek sloveč vaški pretepač. Nô, ali tako se ne more sicer tepsti s fanti, toda mirovati tudi ne more. Moč svoje roke je pokazal zopet baš minole praznike. Oklofutani fant je moral videti zvezde, ko ga je loputnil kurat po licu s svojo silovito roko, ki je vrhu tega še žegnana, in zegen je morda tudi kaj zalegal pri tej moči, kurat Rojec jih bo videl pa pred sodnijo, kajti oče omenjenega dečka je vložil radi tega tožbo proti Rojcu. Ljudje, ki so videli, kaj je storil Rojec, so se zgražali ter sodba je bila le ena, da ni storil prav ter da tako ne delajo Božji namestniki. Nekatere ljudi peha v cerkev po nepotrebi, drugi, njegovi podrepaniki, pa mu uhajajo iz cerkve od pridige. Te, te naj bi držal v cerkvi! Divjastvo Rojčevu je videl tudi neki v Biljah navzoči ptujec, ki se je začudil ter rekel, da od tu pa do Rima se ne dobi tako divjega in surovega človeka; le v Rimu, kjer jih je toliko preveč, bi se utegnil dobiti kak Rojcu podoben eksemplar! — Jezi pa je ta Rojec že tako podvržen, da je grdo, in kar nič se noče krotiti; v jezi pozablja celo, da bi moral biti Bežji namestnik. Pri božji službi pred oltarjem vrže kadilnico stran, ako mu ministrant slučajno kaj malega prav ne napravi, ali treščij kaj drugega ob tla, kar mu je baš pri rokah, in nič ne pomisli, kje da je in kak mora biti duhovnik v cerkvi. Ako bo tako nadaljeval, potem postane hudičev namestnik ne pa Božji!

In nekateri zaslepljeni se trudijo, da bi imenovali tega človeka častnim občanom biljenske občine. Tega pač ne zasluži, zasluži pa, da bi se ga izgnalo čim prej iz Bilj, kjer spravlja občane na občane, hujška in pretepa ljudi. Dokler bo on v Biljah, tam ne bo

miru, povrne pa se takoj, ko odide ta nemirni duh iz Bilj, ker poznamo miroljubnost Biljencev. Namesto dati mu častno občanstvo, naj se obrne starašinstvo rajši do prem. nadškofa, da reši Bilje tega neznosnega zla!

„Pevsko in glasbeno društvo“ naznanja, da je določil možki zbor vaje za koncert, kateri se ima vršiti dne 16. maja, tako-le: vsaki torek za tenore, vsako sredo za base, vsak četrtek za skupni možki zbor, vsak petek za skupni mešani zbor, vsakokrat točno ob 8. uri. Gg. pevci in pekinje se tem potom vabijo, da se redno udeležujejo določenih vaj.

„Buskijski kružok“ naznanja svojim članom, da ne bode pouk ob četrtkih, kakor doslej, ampak ob sobotah od 8 do 1/2 10. zvečer. To bode trajalo le začasno.

Za Ricmanjce molijo. — Čujemo, da v Dekanah v Istri molijo v cerkvi za Ricmanjce, da bi jih Bog spreobrnil ter bi se povrnili nazaj v naročje katoliške cerkve. Skoro nismo hoteli verjeti, da je kaj takega mogoče, ali vendar je res. Ne upostevajo nič, kako grdo se je ravnalo, in koliko časa, z ubogimi Ricmanjci, da jim ni preostalo drugega nego iskati si pomoči izven katoliških zatirateljcev, marveč duhovnik v Dekanah se je postavil na tisto stališče, na katerem stoji škof Nagl, da so namreč ti Ricmanjci trdoglavci in puntarji, ter je začel zanje moliti. Ta duhovnik je prikrojen precej po vzoru tistih novodobnih kaplanov, ki pridno „delujejo“ v vinogradu Gospodovem; osnoval je namreč tudi „Marijino družbo“. Ali bi ne bilo bolj pametno, da moli za te svoje ovčice, da ne postane katera garjeva, Ricmanjce pa pusti pri miru?! — Ali mož menda hoče dobiti pri škofu dobro ime, in z dobrim imenom dobro faro, anti ne misli postati celo kanonik v Trstu! Seve, potem se že splača moliti za Ricmanjce!

Na sramotilnem odru. — V „Gorenju“ čitamo: Zopet nam je poročati o dogodku, ki živo priča, kaj bi počenjali nadedati klerikalci, ako bi dobili vso oblast v roke. Izvedeli smo o slučaju, ki se nam je pa zdel tako neverjeten, da ga nismo hoteli prej zabeležiti, dokler se nismo prepričali na lastne oči, kaj vse premore klerikalna imperitivenca. Čujte torej in strmite! V Smledniku pod Kranjem imajo seveda tudi Marijino družbo za fante in dekleta. Družba ima v smledniški cerkvi svoj oltar s soho lurske matere božje. Na desni strani oltarja se nahaja tabla, na kateri se umrli člani priporočajo vernikom v molitev, na levi je pa pritrjena druga tabla, ki predstavlja novodobni „pranger“, na katerega se postavljajo garjeve, iz družbe izbacene ovce. Tu berem črno na belem: „V molitev se priporočajo iz Marijine družbe izključeni“, in tem besedam slede imena vseh onih neubogljivih Marijinih otrok, ki po mnenju dotičnega prečastitega gospoda društvenega „voditelja“ ne spadajo več v krog neomadeže-

vanih devičarjev in devičaric. Prav sedaj v velikem tednu, ko prihaja v cerkev največ ljudstva, se izpostavlja na smledniški proskripcijski deski 15 izključenih javnemu zasmrnavanju. Poleg nekaterih imen je zapisana še vas in hišna številka. Lahko si mislimo, koliko jeze, žalosti, sramu, pohujšanja in prepira provzroča to nečuvveno početje med občinstvom in kar vidimo, kako hinavske tercijalke v cerkvi in zunaj cerkve kar s prstom kažejo na obsojence. Ali živimo mar v srednjem veku? In naše „dobro ter verno ljudstvo“ voljno prenaša to nezaslišano sramotenje. Tudi mi priporočamo uboge žrtve prepotentnih popov v molitev, da bi jih Bog razsvetlil in da bi na zatožno klop posadili fajmoštra, ki dovoli v cerkvi obešati tako lumparijo, in kapelana-voditelja, ki si drzne na tako surov in brezobziren način javno izročati ljudi sramoti.

Voda iz Oseka. — Nekateri Osečani so sporočili tukajšnjemu magistratu, da bi se dobila voda za vodovod mesta Gorice v Oseku pri Šempasu. Na to je šel v Osek inženir Bresadola, ki je res tam dobil studence, ali se izjavil, da bi bilo to podjetje jako negotovo, stalo pa bi preobilo denarja.

Železnice. — Bohinjska železnica bo stala baje, kakor se čuje, za 20% ali 30% več nego je določeno v prvotnem načrtu. — Na Vipavski železnici se uvede popoldanski vlak baje s 1. majem t. l. Tudi se misli na to, da se bo od tega časa dalje hitreje vozilo po tej železnici nego doslej.

Uvrstitve davčnih zavezancev v davčne razrede za občo pridobarino. — C. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu razglasa: Finančni minister je določil v smislu § 12. odstavka 7. zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220. dan 1. junija 1903. kot čas, do katerega se je smeti pri uvrstitvi davčnih zavezancev v davčne razrede za občo pridobarino v svrhu sestave družbenih kontingentov za 4. priredbeno dobo 1904/1905 ozirati na prirastke in odpadke davku podvrženih podjetij in opravil.

One davčne zavezance, ki žele enotno obdačenje podružnih zavodov skupno z glavnim podjetjem, se opozarja na določbo § 37. odstavka 4. navedenega zakona, po katerem je take prošnje podati vsaj šest mesecev pred pričetkom dotične priredbene dobe pri finančni deželni oblasti.

Kadar se nahajajo zavodi, ki jih je enotno obdačiti, v raznih deželah, je vsaka dotičnih deželni oblasti upravičena, da sprejema prošnje.

Hudournik Grajšček. — Dela pri hudourniku Grajščku pri Lokavcu, ki so bila ustavljena začetkom zime, se začno z nova sedaj spomladi. Dne 27. t. m. pojde komisija na lice mesta, da se določi glede daljnih del, da se preprečijo nove skode. Vsa dela za uravnavo tega hudournika utegnejo biti končana še tokom tega leta.

Zapiski mladega potnika.

Piše B. V.
(Dalje.)

Ali imajo ti muziki v kaftanih, največja homogena množica med Ariji, katera govori isti jezik, in se vedno bolj medsebojno približuje in ne oddaljuje, kakor se godi to na primer pri germanskih narodih tekom občnega razvijanja, ali imajo oni res nalogo širiti po svetu pravo krščanstvo in na ta način osrečiti in osvajati svet?

Mimo mene je šel nadut italijanski klerik. Vprašal sem ga, ali bode opravilo v staroslovenskem jeziku. Neprijazno in objestno mi je odgovoril: »In rito latino«. Zbirali so se romarji okoli oltarja, kateri je bil že razsvetljen. Zatrjevali so mi odločno, da so pravoslavni. Bržkone so v uniji z Rimom. Na veliko soboto bodo pa imeli slovesno vstajenje v cerkvi sv. Nereja in Ahileja.

Edna izmed najčastitljivejših rimskih cerkev je S. Maria ara coeli. Zgradili so jo v davni dobi vrh Kapitola v znak, da je širilo krščanstvo v prah poganske bogove. Ugaja mi nenavadno ta bazilika, katera si pa vendar ni ohranila svojega prvotnega starinskega značaja. V stranski kapeli, kjer so Pinturikijevi najznamenitejši freski, sem se dolgo mudil, pogovarjajoč se z mladim francoskim slikarjem, kateri je tam kopiral. Pinturikijo je tam slikal čudež in glorio sv. Bernarda. Ali vsakemu je jasno, da mojster ni hotel prikazati čudežev, ampak slikati sijajne prizore iz pestrega meščanskega življenja preporoda. Klasična arhitektura, resni in dostojanstveni benečanski patriciji, lepe žene in zamaknjeni obrazi mladeničev se vidijo na njegovih freskih. Veselje in nagnjenje za žaner mu je prirojeno in on se odlikuje po svojih pristno umbrijskih pokrajinah. Brzo je delal in radi tega je mnogokrat plitev in površen. Ali radost je vendar gledati vso to načičkano družbo rinascimenta, katera je tako visoko čislala užitek in lepoto, ter dragoceno oblečene pa-

tricijke, te stroge in zamišljene meščane v togah iz škrlata, te bohotne mladenke in pogumne mladeniče, ki imajo roko naslonjeno na meč v nadeji, da se lahko skoro izkažejo kot junaki pred mladimi devami.

Skoro so me motili v teh prijetnih sanarijah o zlati dobi rinascimenta, ko je življenje tako bujno kipele kakor nikdar pozneje, muziki, znane mi prikazni. Ponavljalo se je isto, kar se je dogajalo včeraj v sv. Pavlu izven mestnih vrat, metali so se na tla, prekrižavali se in klanjali. Danes pa so se že upali pogovarjati v baziliki v svoji domači govorici, na deželi bi se gotovo ne upali. Navadili so se skoro na svetle rimske templje. Cerkovnik se je čudil nad njihovo povsem nerimsko pobožnostjo ter mi dejal: »Kako so pobožni!« V cerkvi Ara coeli se shranjuje znani »bambino«, to je lutka iz lesa, katero vozarijo po mestu k belnim otrokom, da jih ozdravi. »Bambino« je ves pokrit z velikimi biseri in zlatom. Zopet isti delirij v temni in ozki kapeli; vsak je poljubil škrinjno in potem mu je dal menih podobo s sliko »bambina« in poljsko molitvijo. Kdor moli to molitev, dobi sto dni odpustka. Sredi podobe je rdeč madež kakor kaplja krvi.

Solčnojasen in bister je bil dan. Na takih dneh zasleduje oko fine, ki mu drugače ostajajo nevidne, in obrisi razvalin svodov, stolpov in daljnega horizonta postajajo še delikatnejši in krasnejši. Ozračje ni niti zakajeno, niti megleno, in le daljave so zavite v prozorno kopreno. Prameni južnega solca božajo in ogrevajo starinske arhitrave, frize in prevrnjene strebe. S kapitola navzdol hodijo muziki z ravnodušnimi pogledi motreči forum.

Ta pogled na razvaline nima za sarmatske ratarje privlačne sile, oni prezirajo in zaničujejo poganje, oni so si v svesti, da imajo v njih dušah prostor samo krščanski ideali. Ti možaki vse to nekako instinktivno čutijo, razmišljujejo seveda ne o tem. Vladovalci sveta, ki so pred vekom gospodovali tam dolj na foru, so bili povsem drugi ljudje nego so

ti miroljubni dobrotorni muziki. To je bilo pleme ljudi, ki ni pripoznavalo bratstva, katero se je brezsrčno rogalo tep-tanim in slabim, katero je bilo edino le ponosno na svojo čisto kri in znamenite prednike. Aristokrati so bili od pete do glave; njihov umetnost je bila skozi in skozi aristokratska, ne za množico, ampak za srečne izvoljence. V grških portikih in rimskih bazilikah se je šetala le peščica izvoljencev, pravi produktivni sloji, sužnji so ostali v delavnicah. Klasična umetnost ni bila prikrojena vsem, ampak le nekaterim, ona je tako silno hladna, ker se v nji zrcali ponosna samozavest vladajoče kaste. Ako smo se opajali na aristokratski klasični lepoti, otresimo se teh spon in približujemo se množiči, slovanskim masam, katerim je prirojeno demokratsko mišljenje. Mirno fora ste šli vi, priprosti muziki, kakor mirni zmagovalci, ki so zmagali, ker jim je bilo to usojeno. Pogled vam ni več uhajal nazaj na ta stebrišča, stolpe in svode.

Cvetna nedelja. Teden v S. Maria Maggiore.

Napočil je veliki teden. Odkar je Rim prestolnica zjedinjene Italije, odpravili so skoro vse sijajne cerkvene slavnosti, katere so se odlikovale po nenavadnem blišču in sijaju. Brezkončne procesije se ne pomikajo na velikih praznikih po trgu sv. Petra, papež ne blagoslovlja več na velikonočno nedeljo z lože zaviti v bele oblake svojih oblek katoličane v mestu in izven mesta, število ceremonij se je skrčilo, in ves kult je postal nekako strožji in treznejši. Ni težko razsoditi, ali je to cerkvi v kvar. Ves ta blesk in blišč nikakor ne pospešuje prave pobožnosti in vernosti, ta pretirani zunanji sijaj se le ujema z italijanskim narodnim značajem, severni narodi ga pa ne ljubijo.

(Dalje pride.)

Uvedenje druge vsakdanje poletne poštne vožnje med Bovecem in Rabljem. — Z jutrišnjim dnem se uvede med Bovecem in Rabljem druga vsakdanja poštna vožnja v zvezi z že obstoječo poštno vožnjo med Rabljem in Trbižem (odhod iz Rablja ob 11. uri 35 m. dop., dohod v Trbiž ob 12. uri 45 m. pop.; odhod iz Trbiža ob 1. uri 15 m. pop., dohod v Rabelj ob 2. uri 45 m. pop.) s sledečim voznim redom: odhod iz Boveca ob 8. uri dop., prihod v Log ob 9 35 uri dop., prihod v Rabelj ob 11 20 uri dop.; odhod iz Rablja ob 2 55 uri pop., dohod v Log ob 4 40 uri pop., dohod v Bovec ob 5 50 uri pop. Ta poštna zveza se bo vzdrževala od 16. aprila do 15. oktobra vsakega leta. —

V dosedanji suši trpi poleg drugih delov naše dežele posebno Kras, kjer se morajo ubogi ljudje pehati po ure in ure da dobi kaj vode. — Deželni odbor se hoče baviti baje sedaj z načrtom, po katerem se poskrbi za dobre vodnjake, da ne bo ob suši tako pomanjkanje vode.

Požrle so po receptu Šustersičevem takozvane „ljudske“ posojilnice vse podpore, katere je do letos razdeljevala raznim dobrodelnim zavodom okrajna hranilnica v Idriji. Nedavno je imela ta hranilnica svoj občni zbor in pri tem izkazala tako majhen čisti dobiček, da se je pripisal cel rezervnemu ozir. penzijskemu zakladu in se ni moglo dovoliti niti najmanjša podpora v dobrodelne namene. To pa ne radi tega, ker hranilnica ni imela prometa, saj je lani prospevala bolj kakor presnja leta, ampak čisti dobiček so snedle farske-ljudske (kako lepo se čujeta ta dva izraza skupaj) posojilnice, ki so vzrastle v idrijski okolici vsepovsod, kakor gobe po dežju in imajo toliko denarnega prometa, da hrani n. pr. gorski župnik Hribar blagajno lahko v veži župnišča. Ko se je končno ustanovil tudi v Idriji tak „ljudski“ zavod kot konkurent lepo vspevajoci ekrajni hranilnici, je bil odbor poslednje primoran povisati obrestno mero od 4 na 4 1/2 odstotkov. Ti odstotki pa so snedli več ko polovico čistega dobička. Bogati vlagatelji so se lahko smejali, da ti „ljudski“ prijatelji tako dobro skrbijo za kapitaliste, dobrodelni zavodi pa smejo premisljevati, koliko koristi farska organizacija, ki ima le en sam namen, napolniti s pomočjo zabitega „ljudstva“ farsko malho do vrha. Podporno društvo za realce, visokošolci, šole in ognjegasna društva, bolniška blagajna, Vincencijeva družba i. dr. naj se zahvalijo svojim „ljudskim“ prijateljem, da letos niso bili deležni hranilnične podpore. Za ustanovitev ljudskih recte farskih posojilnic ni bilo v idrijskem okraju nikake potrebe, dokaz temu, da nimajo skoraj nikakega prometa, a ustanoviti so se morale na povelje iz Ljubljane v podkrepljenje „Gospodarske zveze“ in da bi pomagale hirati bankeotnim katoliškim konsumom. Zato pa imajo „gospod“ vso stvar v rokah in za odbornike postavijo posestnike, ki so v „strahu božjem“ in analfabeti. Na ta način gospodarijo klerikalci z ljudskim denarjem, kakor se jim ljubi in jim bolje kaže. Tako na Gorah pri Idriji podpisuje pesniški topoglavc Hribar kar sam odbornike n. pr. Rejca, pa se ne sme

Evangelij v Vipavi in okoli Vipave.

Zgodovinska črtica na podlagi deloma še neznanih dokumentov.

Spisal V. A. Schmidt, evangelijski župnik v Gorici.

(Iz nemškega rokopisa poslovenil I. K-č.)

(Dalje.)

Knez ni dal nikakega odgovora. To je bila torej izrečena nemilost, katera se v srdu tudi na deželni odbor ne ozira. Lanthieri je bil prijaznejši ter se je udal zahtevanju deželnega odbora v toliko, da je podaljšal rok za odgovor preganjanih še za 14 dni, torej do 23. aprila. Od popolne opustitve na visjem mestu zateženega izgojanja se mora, žal, oddaljiti. Temni molk knezov je bil pač za vsakega sprevidnega bobnenje groma, ki se končno v strelji spusti nizdol ter ugonobi kljubovalce. Za podaljšanje roka ga je moglo zgorej neresilno kompromitirati ter z nova podživiti vedno obstoječi sum tajnega brezverstva. K temu je prišlo se to, da je moral v kratkem v svoji lastni zadevi v Gradec na dvor. Ob tej priliki se ni bilo mogoče izogniti osebnemu sporočilu o verski zadevi, ki je že 3 leta visela nad Vipavo. Mogoče in skoro jako verjetno ni bilo grofovo potovanje nič drugega nego osebno citiranje nekoliko

misli, da zato ker morda ta ne zna pisati, ampak ker so „gospod“ tako dobri, da kar sami podpisajo za oba. In takih „gospodov“ je več tuintam! Kadar pride polom, takrat ima pa ljudstvo veljavo.

Cigani napadli odgonskega vodnika.

— Odgonski vodnik Ivan Udovč je imel na Gorisko pristojno ciganko Amalijo Mayer in njene tri otroke spraviti iz Krašnje po odgonu naprej. Pri Lukovici se mu je pridružil neki cigan, ki je skoro na to vrgetl z voza nekega otroka in je Udovč moral radi tega ustaviti voz. V tem hipu so se skočili k vozu trije drugi cigani, ki so se polastili odgonke in ostalih otrok ter izginili z njimi v gozdu. Eden ciganov je z revolverjem prisilil odgonskega vodnika, da se je umaknil.

Gojaški fantje priredijo dne 19. t. m. javen ples, h kateremu vabijo v obilem številu tamkajšnje mladino.

Bralno društvo „Hubelj“ na Ustji priredi dne 19. t. m. javno veselico s plesom na korist društva v obilih prostorih na vrtu g. Ig. Stibila. Pri veselici bode svirala polnostevilna godba iz Prvotine. K obilni udeležbi vabi odbor.

Listnica. — G. dopisniku iz T.: Vas dopis priobčimo prihodnjic. Za danes je predlog. Zdravi!

40.000 kron znaša glavni dobiček sreek za gorka zatočišča. P. n. g. citatelje opozarjamo, da bode sreekanje nepreklicno 23. aprila 1903. In se sleherni dobitki izplačajo od zalagateljev v gotovini z 10% odbitkom.

1.500.000 oseb bilo je v 3 mesecih od „Dunajske družbe za gorka zatočišča“ brezplačno oskrbljenih. Priporočamo, da se to patrijotično humanitarno družbo podpira z nakupom jedne sreekne in opozarjamo, da bode sreekanje nepreklicno 23. aprila. Glavni dobiček 40.000 kron, kakor tudi drugi dobitki izplačajo se v gotovini z 10% odbitkom. Sreekne dobe se v menjanicah, tobakernah in drugod.

Za kmetovalce. Dosodanje izkušnje so pokazale, da „Perenospero viticolo“ in druge rastlinske bolezni ubranimo edino le z vztrajnim skropljenjem. V to svrlo se poslužujemo raznih perenospera skropilnic. Pred enakimi skropilnicami zasluži prednost „Syphonia“ skropilnica in to zaradi tega, ker deluje sama, brez da bi se črepalo, ali da bi kak vzvod gibali. Ista oskropi v pršecem dežju dotične rastline ter izčrepa sama do zadnje kapljice vso tekočino, kar pri drugih enakih skropilnicah tega ne dobimo. — „Syphonia“ skropilnica izdelalo se je že na tisoče in so v vseh kulturnih državah patentovane. Sestav iste je jako preprost. Sestavljena je iz kotla z manometrom in zaklopnico. Kotel je napravljen iz pocinjene močne železne pločevine. Na zahtevo izdelava se ga tudi iz bakra. Kotel nima nikakega mehaznima in nikakih odprtih, katere bi bilo treba priviti. V napolnitev kotla doda se ročno črepalnice, s katero lahko 6 kotlov napolnimo.

Pri skropljenju ni treba delavcu drugega nego, da pazi na rastline in, da drži v jedni roki skropilno cev, drugo roko ima prosto, se ne utruji, ostane suh in čist. — „Syphonia“ skropilnica opravi sama vse drugo delo. Radi tega se mora priznati jej prednost pred drugimi. Ona ni pa samo za boj proti perenosperi, ampak uničuje tudi druge živalske in rastlinske škodljivce. Rabi se jo lahko za razkuževanje pri živinski kugi

počasnega in dobrosrčnega plemenitasa ad audiendum verbum. Podaljšanje roka do časa njegovega odhoda koncem aprila je bilo onc najskrajnejše, kar je mogel dovoliti v teh razmerah. S tem da se je trdno držal ukaza za izgnanje, oziroma „spreobnjenja“, katero se je imelo izkazati z vikarjevimi spritevalom, se je mogel vsaj deloma boriti z nevihto, ki mu je pretela v Gradcu. Visokemu pritisku v smeri ugonobljevanja protestantov, ki ga je tam čakal, je bil že naprej brez svoje volje udan ter je moral poskusiti, da se reši tudi sam kolikor mogoče te poplavi, ki je pretela tudi njemu. Kakor tudi bi bil onim 23, kakor sami pripoznavajo pod 25. aprilom, privoščil, da bi dobili mogočno priprošništvo pri knezu v odvrnitev preteče izgube domovja in premoženja, vendar on ni mogel biti ta priprošnik, toliko manj, ker je moral knezu tudi poročati, kako so mu Vipavci pri podaljšanju roka v najjaksih izrazih z nova zatrjevali, da ostajajo trdni brezpogojno pri evangeliju. Brez obotavljanja so dostavili zopet, da od dozdevne „sektične vere avgsburske konfesije“ nočejo „prestopiti h katoliški veri“, marveč hočejo ostati „nepremakljivo trdno in trajne volje“ pri evangelijski cerkvi.

Vse to se je naznanilo v novi siljeni vlogi, ki je imela 4 strani, z dnem 25. aprila deželnemu odboru, tako da je prešel dan 23.

na parklji ali gobcu, za skropljenje gredic v rastlinjakih itd. itd. „Syphonia“ skropilnice izdeluje tovarna strojev Ph. Mayfarth & Co. Dunaj II. 11. v velikosti od 10, 15 in 100 l.

Ker z jedno črepalko napolnimo lahko več kotlov je posestnikom sirnih posestev, občinam, družbam jako v prilog, ker se cena kotlu radi tega jako zmanjša.

Ilust. cenike dopošlje dotična tvrdka prosto poštne in zastoj.

Bila je zasluga ranjkega župnika Kneippa da je prvi opozoril na zdravstveno tako imenitno sladno kavo, ki jo je potem Kathreiner s posebnim izumom izvajal tako izborno z okusom zrnat kave. S tem pa se še danes ta edino pristna „Kneippova kava“ tako bistveno razlikuje od vseh podobnih izdelkov in zato je tudi župnik Kneipp firmi Kathreinerjevi izključno in za vse čase podelil pravico, da za svojo Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo uporablja njega ime in sliko kot varstveno znamko. Vendar pa se na škodo občinstvu kar oprazen ječmen ali pivovarski slad po krivem prodaja za „Kneippovo kavo“. Da se varujete škode, zahtevajte vselej izrečno pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo v izvornih zavojih z varstveno znamko „Župnik Kneipp“ in z imenom „Kathreiner“.

Svarilo! V novejšem času hoče nesolidno tekmovalce sloveče ime starih preskušanih rogaških mineralnih vod (last štajerske dežele) v prid njih vrelcev obrniti. Radi tega pribijemo, da sta edino „Tempel“ in „Styria-vrelca“ pristni rogaški kisli vodi. Pri nakupu je paziti na naslovni listek (etiketo), na katerem je označeno ime dot. vode ter štajerski deželni grb (panter) v srednjem polju; na plutovem za masku je užgano St. landsch. Rochitscher.

Svetovno znano je, da dajo Mauthnerjeva napojena semena pese za pičo največji pridelek. Ravno tako izvrstna kakor tudi nedosežna so Mauthnerjeva zelenadna in cvetlična semena.

Razgled po svetu.

Svetovalavska posojilnica v Pragi, katero so duhovniki tako temeljito okradli, da je uničenih na tisoče poštenih ljudi, ne more vlagatelj niti polovice njihovih vlog vrniti. Razglasila je, da izplača vse vloge, če se vlagatelj odpovedo polovici svojega denarja na korist posojilnice, a plačati niti tega ne more. Neka revna stara vdova Iser, ki se je kot postrežnica borno preživela, je imela kar sto kron v posojilnici. To je bilo vse njeno premoženje. Pršla je v posojilnico, da bi dobila vsaj polovico. A se te ji niso dali. Kleče je prosila, naj ji izplačajo vsaj 20 K, ker nima nič jesti, a tudi teh ni dobila. Vsled tega je tožila. Pri sodni obravnavi pa se je tako razburila, da je začela preklinjati katoliško cerkev in vse duhovnike in končno bruhnila kri iz sebe. Morali so jo prenesti v bolnico. Navzočemu sodnem zapisnikarju se je žena tako smilila, da je padel v nezavest.

— Zadnje dni je prišel neki gospod v posojilnico in prinesel celo vrsto vložnih knjizic. Dobil seveda ni ničesar. Povedal je, da je župnik, da pa se ne upa nositi duhovskega ovratnika. Nagovarjal je ljudi v svoji fari, da so svoj denar nalagali v svetovalavsko posojilnico, sedaj pa se ne sme več prikazati aprila brez kake izjave evangeljev. Prošnja za posredovanje ostane ista kakor poprej: še enkratni poskus novega pritiska na Lanthierija, da odnese izvršitev do dohoda knezovega odgovora, kateri izprosujejo z nova navzlic odklonitvam. Razvidi se tudi iz tega, da ubožci si niso vedeli sveta. Njihovo upanje je bil samo še Bog, od ljudi niso vedeli izprositi, razven že obrabljenih sredstev, nikake druge pomoči; in dejanski tudi ni bilo druge poti od stare, čeprav je bila že izvožena.

Kakor vselej, je posegel deželni zbor tudi sedaj vmes. Še dné 25. aprila odide novo pismo na Lanthierija. Bilo je pisano izredno preteče. Deželni odbor je nastopil z vso močjo. Vsebinska je ista prejšnjega pisma, da naj se počaka z izvršitvijo kazni do novega knezovega odgovora. Poprej je bilo to le „prošnja“, sedaj pa je to „prošnja in opomin“, torej naravnost zahteva in naložena mu dolžnost. Poprej se je smatralo za umevno, da je kot jamstveni lastnik vipavskega grajskega posrstva poslušen ukazu svojega kneza, čeprav težkega srca, sedaj pa, ko mora prvi-krat res z resnostjo na dan, se izreka jako razdraženo začudenje, da tako uničuje upanje ugoditve, utemeljeno na „izvestno po visokih deželnih stanovih podano prošnjo“.

(Dalje pride.)

med farani. Prisel je parkrat iz župnišča, a kmetje so ga z bičem zapodili, ženske so ga klele, otroci pa so konjsko blato vanj metali. V cerkev nikogar več ni in ljudje zaničujejo in zasramujejo vero tako, da je groza. — V Pragi je neka dekle srečala na cesti duhovnika, ki jo je bil svoj čas pregovoril, da je svoje prihranke naložila v svetovalavsko posojilnico. Ko ga je zagledala, je skočila k njemu in ga začela klofutati in mu pljuvala v obraz. Duhovnik je pustil klobuk na tleh in je bežal, kar je mogel. Tako približno bo tudi pri nas, kadar pride neizogibni polom v katoliško gospodarsko organizacijo.

Lastni dom „Narodne tiskarne“ v Ljubljani. — Zopet so storili važen korak naprej. Upravni odbor „Narodne tiskarne“ je sklenil, sezidati svoj lastni dom in v soboto se je z dotičnimi deli že začelo. Hiša „Narodne tiskarne“ bo stala na Koslerjevem vrtu v Knafljevi ulici, v neposredni bližini pošte, torej na najugodnejšem prostoru. Sprejaj ob ulici bo trinadstropna hiša, na dvorišču pa se zgradi poslopje za tiskarno. Upravni odbor „Narodne tiskarne“ se je odločil za zgradbo svojega doma, da zagotovi na ta način slov. narodu obstanek svojih neodvisnih listov, političnih in literarnih, da mu zagotovi obstanek teh listov za vse slučaje. Po zakonu in po pravilih bi si delničarji smeli ves čisti dobiček „Narodne tiskarne“ razdeliti. Toda delničarji se zavedajo, da ima „Narodna tiskarna“, četudi je osnovana kot delniško društvo, eminentno naroden pomen in zato so se vedno zadovoljili z najskromnejšim obrstovanjem svojega kapitala, ostanek pa porabili za povečanje in izpolnjevanje svojih listov oziroma so ga razdelili v narodne namene. Treba je pa misliti tudi na bodočnost. Kdo ve, kaj se še vse zgodi in kako krvavo bo potreboval slov. narod neodvisen zavod, ki bo skrbel za politične in literarne liste, ki bo eventualno lahko tudi z denarjem podpiral slov. politične in literarne namene. Tak zavod naj bo „Narodna tiskarna“. Po „Slov. Nar.“

Roka išče posojila. — Občinski svet na Reki namerava vzeti 20 milijonov kron posojila, da izvrši več javnih naprav in da poplača razne druge dolgove.

Samomor sredi ognja. — V nekem gozdiču pri Prolehu, nedalec od Ljubnega na Gorenjem Štajerskem je neki delavec zažgal gozd in se na to sredi ognja obesil na drevo. Ko so prihiteli ognjegasci, našli so sredi plamenov obešenca, kateremu je zgorela vsa obleka.

Proti kongregacijam. — Francoski ministerski predsednik Combes je razposlal po sklepu zbornice poslancev škofom okrožnico, v kateri jim nalaga, da morajo vse kongregacijske prepovednike takoj odstraniti, ker je že njihova navzočnost sama nasprotna določam konkordata.

15.000 glav živine poginilo. — Radi vednih viharjev v zahodni Ameriki je nastalo izdatno pomanjkanje krme, tako da se je bati za živino najhujšega. Samo v enem delu države Kansas je poginilo nad 3000 glav živine, katera se preživlja s priirjsko travo. Vsega skupaj je poginilo 15.000 glav živine. Pastirji že par tednov odirajo kožo poginole živine.

Na smrt obsojena ženska. — Na smrt je obsodil sodni dvor v Petrinji neko Marijo Vitasovič. 12 let je živea v „divjem zakonu“ z Mijom Radojčićem. S prva je bil Mijo oboževan od Marije — pozneje se je pa ljubezen ohlajala bolj in bolj, dokler ni zmrznila. Konec vsemu je bil, da je Marija pograbila sekiro in mahnila z njo po Mijotu ter ga ubila.

Književnost.

O jetiki. — V naši „Goriški Tiskarni“ je izšla brošurica iz peresa dr. Frana Karfika, rudniškega zdravnika v Idriji, ki v poljudni besedi razpravlja o jetiki: v čem obstoji, kako se razvija in kako se je bojevati proti njej. Brošurica stane le 20 v. To knjižico tupi prodajamo. Kdor želi kupiti, si jo naroči lahko v naši tiskarni ali po pošti.

Wilhelmov oblič.

Ta oblič, ki se izdeluje izključno le v lekarni

Frana Wilhelma

c. kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko

se rabi z dobrim vspelm v vsakem slučaju, ko se sploh rabi kak oblič. Posebno koristen pa je pri starih neveljivih bolečinah, kakor pri kurjih očeh, roženici itd. Dotično bolno mesto se očisti, potem se oblič namaže na kosti. Ta ali usnja in se nanje položi. Cena zavitku 80 vln. 12 zavitkov 7 kron; 5 ducetov 23 kron. V znak pristnosti je na omotu grb občine trga Neunkirchen (devet cerkva).

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatev direktno.

Trgovsko - obrtna registrirana zadruga v Gorici

z neomejenim jamstvom

vabi svoje p. n. člane na

redni občni zbor,

kateri se bode vršil v prostorih »Goriške ljudske posojilnice« Gosposka ulica št. 7, I. nadstropje **v nedeljo dne 26. aprila t. l. ob 9. uri popoldne**

s tem-le dnevnim redom:

- Poročilo načelstva;
- poročilo nadzorstva;
- sklepanje o letnih računih in bilancah;
- razprava in sklepanje o predlogih načelstva, nadzorstva in posameznih članov.

V slučaju nezadostne vdeležbe vršil se bode 10. maja t. l. drug občni zbor, kateri sklepa v smislu § 18. pravil, veljavno ne glede na število prisotnih članov.

Načelstvo in nadzorstvo.

P 213/1
66/VI

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 16. januarja 1903. opravilna številka **P 243/1** prodadé se dne 1. maja 1903. popoldne ob 10 uri v pisarni g. c. kr. not. Čibeja na javni prostovoljni dražbi razne dragocenosti cenjene skupaj na K 2030.57 lastnina umobolne Katarine Štolfa iz Renč. Reči se smejo ogledati vsaki četrtek v času med 9-10 uro popoldne v gori navedeni pisarni.

C. kr. okrajna sodnja goriška, oddelek VI.

V Gorici, dne 30. marca 1903.

Vidoz.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastoj in poštne prosto

Hanns Konrad,
tvornica ur in eksportna hiša
Most št. 249. — (Češko).

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino, 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

15%

pod navadno ceno

razprodaja radi poznega zimskega časa

J. ZORNIK

Gorica, Gosposka ulica 7

vse zimsko blago, kakor: krasne volnene šerpe, rute, podobleke, vsakovrstno gorko Jaeger-perilo, rokavice, nogavice, bluže zimске čevlje, volno, kožuho vino itd.

Nikdo naj ne zamudi lepe prilike za ceni nakup.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice
priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst, posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Apollo

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naš več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**, delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno, so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene, so posebno pripravi za umelno vezenje (recamirenje) ter se počuje brezplačno. prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.
Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio št. 1
SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Pred zadnji teden.

Žrehanje nepreklicno
23. aprila 1903.

Glavni dobitek

kron **40.000** kron

Srečke za gorka zatočišča
à 1 Krono

priporočajo:

G. Gentili, V. A. Jona V. Michelstädter & Co., O. Pinckerle,
menjalnice v Gorici.

Sleherni dobitek izplača se v gotovini z 10% odbitkom.

Trgovsko - obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

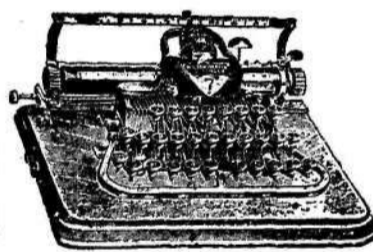
Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. dec. 1902:

Deleži: a) podpisani	K 943.200.—
b) vplačani	305.874.50
Dana posojila	1.248.171.07
Dopolnilni zaklad	244.139.23
Vloge	912.745.25

Amerikanski blikendorfski hitri pisalni stroj.

Reference prvo vrste.

Pred nakupom pisalnega stroja ne zamudimo prilike pokazati si najcenejši, vsem zahtevam odgovarjajoči klaviaturni stroj.

Prednosti istega so: pisava lepa, čista in stalno vidna, sestav na barvaste valčke, menjajoče kolesce s črkami, najcenejši stroški za vzdrževanje, največja prečljiva moč.

Glavni zastopnik za Avstro-Ogersko:

Oskar Huffzky, Dunaj
V., Margarethenstrasse 55.

Cena K 230. — in K 300. —

Lastna popravljalnica. Prospekti zastoj in poštne prosti.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, Čegar pisarne so v lastnej bančni hiši
Gospodskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Dobi se povsod! Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: **Humbert Bozzini -- Gorica.**